□ት ሬ □□ አ ስ ተ □□ር

ት ሬ ነ □ ሪ ት □ □ □

D I R E N E G A R I T G A Z E T A

OF THE DIRE DAWA ADMINISTRATION

____ ዓመት ቁጥር_____ ድሬዳዋ______ቀን______ዓ.ም.	በትሬ□□ አስተ□□ር ምክር ቤት □ባቂነት □□□	__th Year No.___ DIRE DAWA-___ th_____

ደንብ ቁጥር ---/

የድሬዳዋ አስተዳደር የገጠር መሬት አስተዳደርና አጠቃቀም ረቂቅ ደንብ፣

የመሬት ሀብት በጥናት ተመስርቶ በዕቅድ በማልማት፣ በመ□ቀም እና በመጠበቅ የተፈጥሮ ሀብት ሚዛን እንደተጠበቀ ለመጪው ትውልድ ማስተላለፍ እንዲቻል የገጠር መሬት ተጠቃሚዎች የመሬትን ሀብት በዘላቂነት በማልማት፣በመጠበቅና በመጠቀም ያላቸውን ተሳትፎ የበለጠ በማጠናከር ከመንግስት የልማት ዓላማዎች ጋር ማቀናጀት በማስፈለጉ፣

ለገጠር መሬት ተጠቃሚዎች የመሬት ይዞታ ዋስትና በመስጠት መብትና ግዴታቸውን አውቀው ለያዙት መሬት ተገቢውን እንክብካቤ በማድረግ መ□ቀም እንዲችሉ ምቹ ሁኔታ መፍጠሩ አስፈላጊ በመሆኑ፣

Regulation No.____

DIRE DAWA ADMINISTRATION RURAL LAND ADMINISTRATION AND LAND USE REGULATION .

WHEREAS, its important to make the rular land users use, protect and develop land resource sustainable; by developing, protecting and using the land resource based on research to make possible the passing over of the natural resource as its protected to the coming generation and strengthen the coordination they have with the governments development goals;

WHEREAS, it important to create a conducive condition to enable the rular land uses give due protection for the land they hold by providing them with land holding greatly by making them get aware of their rights and duties;

መሬትና የመሬት ሀብትን በዕቅድ ለመጠቀም መሬትን አስመልክቶ ለሚነሱ ግጭቶች፣አለመግባባቶች እና የአጠቃቀም ችግሮች ህግን መሠረት ያደረገ የመፍትሄ እርምጃ መውሰድና የቁጥጥር እና የአስተዳደር ሥርዓት መዘርጋት በማስፈለጉ፣

የመሬት ይዞታዎች በመቆራረጣቸውና በመበጣጠሳቸው የተነሳ የተሻሻሉ እና ዘመናዊ የእርሻ ዘዴ ለመተግበር አመቺ ባለመሆኑ ምቹ ሁኔታን በመፍጠር የተሻለ □□ዞታ ሥርዓት ማስፈን እና የሴቶችን የመሬት □□ዞታ ባለቤትነትና የመጠቀም መብት ያለምንም ተ□እኖ ማረጋገጥ ተገቢ በመሆኑ፣

የፌዴራል መንግሥት የገጠር መሬት አስተዳደርና አጠቃቀም አዋጅን መሠረት በማድረግ ክልሎች ከአካባቢያቸው ተጨባጭና ነባራዊ ሁኔታ ጋር በተጣጣመ መልኩ ዝርዝር ህግ አዘጋጅተው በሥራ ላይ ማዋል እንደሚችሉ በአዋጅ ቁጥር 4)06/**09)(7** አንቀጽ 07/1/ በመደንገጉ፣

የድሬዳዋ አስተዳደር ምክር ቤት በድሬዳዋ አስተዳደር ቻርተር አዋጅ ቁጥር 4)06/**09)(6** አንቀጽ 02/2/ /ለ/ በተሰጠው ሥልጣን መሠረት ይህን ደንብ አውጥቷል::

ክፍል አንድ

□ቅላላ

1. አጭር ርዕስ

ይህ ደንብ «□ትሬ□□ አስተዳደር የገጠር መሬት አስተዳደርና አጠቃቀም ደንብ ቁጥር -----/**2ሺ.ህ2**» ተብሎ ሊጠቀስ ይችላል::

2. ትርጓሜ - 2 -

የቃሉ አገባብ ሌላ ትርጉም የሚያሰጠው ካልሆነ በስተቀር በዚህ ደንብ ውስጥ፣

1. «አስተዳደር» ማለት የድሬዳዋ አስተዳደር ነው::

WHREAS, it has become necessary to legal revolutionary measures and impl ementing an administrative procedure for the conflicts and contradictions arising from using land and land resource on plan;

WHREAS, it is not convenient to implement an improved and modern agricultural techniques, due to the fragmentation of land holdings in to pieces. Its important to create a better land holding procedure by ensuring womens land holding and usage right with out any influence.

WHEREAS, the federal rular land administration and usage proclamation no. 456/2005 under its article 17(1) stipulates that regional states may prepare a detail law in harmony with this proclamation;

NOW, THERFORE, in accordance with article 12(2) (b) of the Dire Dawa Administration charter proclamation No. 416/1996, the Dire Dawa Administration Council enacted this regulation.

PART ONE

General

1. Short title

This regulation May be cited as Dire Dawa administration rular land adm inistration and land use regulation No.___/2010.

2. Definition

In this regulation unless the context requires otherwise:-

1. "Administration" means Dire Dawa administration.
2. «ቢሮ» ማለት የድሬዳዋ አስተዳደር ግብርና ውሃና ማዕድንና ኢነርጂ ቢሮ ነው::
3. «አዋጅ»ማለት የኢትዮጵያ ፌዴራላዊ ደሞክራሲያዊ ሪፐብሊክ መንግሥት የገጠ ር መሬት አጠቃቀም አዋጅ ቁጥር 4)56/09)(7 ነው::
4. «የገጠር መሬት» ማለት ከማዘጋጃ ቤት አስተዳደር ክልል ውጪ ወይም አግባብ ባለው ሕግ ከተማ ተብሎ ከሚሰየመው አካባቢ ውጪ ያለ ማንኛውም መሬት ነው::
5. «የመሬት አስተዳደር» ማለት በመሬት ይዞ□ ላ□ □ስትና የመስጠት፣በመሬት ጥበቃ አግባብ ባለው የመሬት ክፍፍል ሥርዓት መሠረት በመሬት ተጠቃሚ የመሆን መብትና ግዴታዎችን በዚህ ደንብ መሠረት የሚተገበርበት ሥርዓት ነው::
6. «የመሬት አጠቃቀም» ማለት በተፈጥሮ ሁኔታ እና በሰው ጣልቃ ገብነት መሬትን ሊሰጥ የሚገባውን ጥቅምና የሚደረገውን አያያዝ የሚወሰንበትነው::
7. «□□ዞታ መብት» ማለት ማንኛውም አርሶ አደርና ከፊል አርብቶ አደር የገጠርን መሬት ለግብርናና ለተፈጥሮ ሀብት ልማት ተግባር ለማዋል፣ለማከራየትና ለቤተሰቡ አባልና ለሌሎች በህግ መብት ለተሰጣቸው ወራሾች ለማውረስ የሚኖረው መብት ሲሆን፤ በመሬቱ ላይ በጉልበቱ ወይም በገንዘቡ ንብረት ማፍራትና ይህንንም ያፈራውን መሸጥ መለወጥና ማውረስንም ይጨምራል::
8. «የቤተሰብ አባል» ማለት የይዞ□ ባለመብቱ ከመሬቱ የሚያገኘውን መተ□ ደሪያ ገቢ በመጋራት አብሮ የሚኖር ማንኛ ውም ሰው ነው::

2. "Bureau" means Dire Dawa Administrations Agricultural Water & Mines Energy Bureau;
3. “Proclamation” means the Federal Democratic Republic of Ethiopia Rural Land Administration and Use proclamation No.456/2005;
4. "Rural land" means any land outside municipality holding or a town designated as such by the relevant law;
5. "Land administration" means a process where by land holding security is provided, land protected and proper land partition in relation to right and duty enforced in accordance with this regulation;
6. "land use" mans a process by which expected benefit of land and land holding is decided by natural condition and human intervention;
7. " holding right" means the right of peasant farmer and semi pasto ralist shall have to use land for the purpose of agriculture and natural resource development, lease and bequeath to members of his family or other lawful heirs, aquaring property on his land there by his capital and to sale, exchange and bequeth the same;
8. "family member" means any person who permanently lives with holder of holding right sharing the livelihood of the latter.

9. «የመሬት አጠቃቀም ዕቅድ» ማለት በአካላዊ፣ ኢኮኖሚያዊና ማህበራዊ መረጃዎች መሠረት መሬት ሊሰጥ ከሚችለው አማራጭ ጥቅሞች የተሻለውን በመምረጥ ተፅባራዊ እንዲሆን □ሚደረግበት ሥልት ሲሆን፣ ስልታዊ እና የአካባቢ ዕቅዶችን ያጠቃልላል::

0. «የመሬት ተጠቃሚ» ማለት መሬትን ለመጠቀም መብት ያለው በገጠር መሬትን የሚጠቀም ግለሰብ፣ቡድን ወይንም ድርጅት ነው::

01. «አርሶ አደር» ማለት የገጠር መሬት የይዞ□ መብት የተሰጠውና ከመሬቱም በሚገኝ□ ቱ እራሱን እና/ወይንም ቤተሰቡን የሚያስተዳድር አንድ አባወራ ነው::

02. «አርብቶ አደር» ማለት በአስተዳደሩ □ቅ□ማ አካባቢዎች የግጦሽ መሬትን በመያዝ በዋነኛ ነት ከቦታ ወደ ቦታ በመንቀሳቀስ እንስሳት በማርባትና ኑሮው ከእንስሳት ሀብት በሚገኝ ው ምርት ላይ የተመሠረተ የገጠሩ የህብረተሰብ ክፍል ነው::

03. «ከፊል አርብቶ አደር» ማለት በዋነኝነት ከብት በማርባትና በተወሰነ ደረጃ ከእርሻ በሚገኝ ምርት ላይ ኑሮው የተመሠረተ የገጠ ር ህብረተሰብ ክፍል ነው::

04. «□ፅል □ዞ□» ማለት በአርሶ አደሮች ወይንም በሌሎች የመጠቀም መብት የተሰጣቸው አካላት እጅ ሆኖ ህጋዊ የይዞታ ማረጋገጫ ደብተር ወጥቶለት በግል ይዞ□ ሥር ያለ መሬት ነው::

05. «□ቅተኛ □□ዞታ መጠን» ማለት ምርታማነቱ የአንድን አርሶ አደር ሕይወት ማኖር የሚችል የመሬት ይዞታ መጠን ወይንም ለሰብል □ርሻ፣ለቋሚ ሰብል፣ ለፅ□ሽ፣ የመኖሪያ ቤትንና ጓሮን የሚጨምር የገጠር መሬት ነው::

9. " land use plan" means a practice where by the option that gives greater economic benefit is implemented from among the different use option a land can gives on the basis physically, economical and social inform ations. The process shall include the technical and environmental plans as the same time;

10. "Land users" means a person, group or organization who have a right to use rural land by holding the same;

11. "peasant" means a member of a rural community who has been given rural land holding right and, or the livelihood of his family and himself is based on the income from the land;

12. "pastoralist" means a rural community that raises cattle by holding rangeland and moving from one place to the other, and the livelihood of himself and his family is based on mainly on the from cattle;

13. "Semi pastoralist" means a rural community whose livelihood is based mainly on cattle raising and to some extent on crop farming;

14. "Private land holding" means rural land under in the holding of peasant or other bodies who have un legal right holding the land entitled by law;

15. "Minimum Size land holding" means size of rural land holding the productivity of which can

ensure the food security of a peasant family, or which suffices for crop farming, perennial crop farming, grazing, house construction and garden;

06. «ክፍፍል» ማለት ያልተያዘ መሬትን መሬት ለሌላቸው እና መሬት ላነሳቸው አርሶ አደሮች ወይንም ከፊል አርብቶ አደሮች ማከፋፈል ነው፡፡

07. «ሽግሽግ» ማለት በመስኖ መሬት ወይንም አስፈላጊነቱ በህግ በሚወሰን መሬት ላይ ብቻ ተፈጻሚነት የሚኖረው ሆኖ፤ በግለሰብ ወይንም በግለሰቦች የተያዘ የመሬት ይዞታን የማከፋፈል ተግባር ነው፡፡

08. «□□ል □ዞ□» ማለት ከአስተዳደሩ ወይንም ከግል ይዞታነት ውጪ የሚገኝ እና የአካባቢ ነዋሪዎች በጋራ ይዞታነት የሚጠቀሙበት ሲሆን ለግጦሽ፣ ለደንና ለሌሎች ማህበራዊ አገልግሎቶች □□□ለ ያለ መሬት ነው፡፡

09. «የግብርና መሬት» ማለት የ□ርሻ ሰብል ለመትከል ወይንም ለመዝራት፣የፍራፍሬ ዛፎችን ለመትከል፣ ለእንስሳት እርባታ እና ለ□ሮ እርባታ የዋለ ተስማሚ የሆነ መሬት ነው፡፡

!. «የመስኖ መሬት» ማለት በአሁኑ ጊዜ በመስኖ እየለማ ያለውና ለወደፊቱም በመስኖ ሊለማ የሚችል ውሃ ገብ መሬት ነው፡፡

!1. «ተፋሰስ» ማለት የአንድ ማፋሰሻ ክልል ሆኖ ውሃ ወይንም ጎርፍ፣ጅረቶችና ወንዞች ተሰባስቦ በአንድ በር የሚወጡበት ቅርጽና ስፋት ያለው መሬት ነው፡፡

!2. «ጥብቅ ክልል» ማለት ለተፈጥሮ ሀብት ጥበቃ፣ለቱሪስት መስህብነት እና ለታሪካዊ ጠቀሜታ የተከለለ መሬት ነው፡፡

16. “Distribution” means to the allocation of un occupied land to individual landless and land shortage pastoralist or semi pastoralist;

17. “Re-distribution” means the re-allocation of rural land applicable only the irrigable land or a decision entitled by other relevant law that aimed the holding of individual or com munal;

18. " Communal holdings" means a land that is found out of the administrations of private hold ings and the land which is exploited by the residents of that locality for grazing, forestry and for other social purposes;

19. "Agricultural land" means a convenient land used to plant or saw agricultural crops, planting fruit bearing trees, and for animal husbandry and pottery;

20. " Irrigation land " means a type of land which is on being developed and will be irrigable and potentially irrigable land;

21. “Catchment areas” means an area of catchment water or drain age, wetland and springs collec

ted and flow in one gate of the wider land;

22. “protected zone'' means a land that is protected for natural resource conservation, for tourist attraction and for historical purpose;

!3. «□ምስ□ር □ረቀት» ማለት የገጠር መሬት ይዞ□ ማረ□ቱ□ □ብተር ሰነድ ነው::

!4. «ተፈጥሮ ሀብት» ማለት መሬትና በመሬት ላይ የሚገኙ ህይወት ያላቸውና ህይወት የሌላቸው የተፈጥሮ ስጦታዎች ናቸው።::

!5. «የሕዝብ ጥቅም» ማለት በቀጥታ ወይም በተዘዋዋሪ መንገድ ሕዝቦች በመሬት ላይ ያላቸውን ተጠቃሚነት ለማረጋገጥ የገጠር ልማትን በቀጣይነት ለማጎልበት አግባብ ያለው አካል በገጠር የልማት እቅድ መሠረት የሕዝብ ጥቅም ብሎ የሚወሰነው ነው::

!6 «ስነምህዳር» ማለት በአንድ የባህር ወለል ከፍታ ላይ የሚገኝ፣በላዩ ላይ የሚገኙ ተፈጥሮ ሀብቶች መሀከል ትስስር፣ ልዩነትና ተወራራሽነት የሚታይበት አካባቢ ነው::

!7. «ሰው» ማለት የተፈጥሮ ወይም በህፅ የሰውነት መብት የተሰጠው ነው::

3. <u>□ኖታ አገላለጽ</u>

በዚህ ደንብ ውስጥ ለወንድ ፆታ የተደነገገው ለሴት ኖታም ተፈጻሚነት አለው፣

4. <u>የተፈጻሚነት ወሰን</u>

ይህ ደንብ በድሬዳዋ አስተዳደር ውስጥ በሚገኙ በአርሶ አደሩና በከፊል አርብቶ አደሩ የገጠር መሬት ላይ ተፈፃሚነት ይኖረዋል::

<u>ክፍል ሁለት</u>

<u>መሬትን በይዞ□ ስለማግኘት፣ስለመ□ቀም እና □□ዞታ መብትን ስለማስተላለአ</u>

5. <u>የገጠር መሬት ይዞታ ባለቤትነት ስለማግኘት</u>

23. ''Certificate'' means a document issued as a proof for rural land holding;

24. ''Natural resource'' means both living and non living creatures naturally of gifted and found on the land;

25. “public Interest” means that which an appropriate body determines as a public interest in conformity with rural land development plan in order to continuously ensure the direct or indirect usability of rural land by peoples, and to progressively enhance rural development;

26. “Ecology” means the Co-relation of natural resource, dissimilarity and bondages within specific land above sea level to their environment;

27. “person” means a natural and legal person.

3. <u>Gender reference</u>

The provisions of this regulation that are referring to masculine gender shall also apply for feminine gender.

4. Scope of application

This regulation shall apply to peasant and semi pastoralist rural land found in Dire Dawa Administration .

PART TWO

ABOUT ACQUIRING, USING, TRANSFERRING AND HOLDING RIGHT.

5. Acquiring rural land holding

1. ክትሜ□ 08 ዓመትና ከዚያ በላይ የሆነ በግብርና □ሚተ□□ር እና ለወደፊትም በዚሁ መተዳደር □ሚ□ልዕ ማንኛውም የአስተዳደሩ ነዋሪ የገጠር መሬት በነፃ የማግኘት መብት አለው፣
2. መንግስት፣ በጎአድራጎት ድርጅቶች እና ማህበራት፣ የግል ባለ ሀብቶችና ማህበራዊ ተቋማት በሚያቀርቡት የልማት ዓላማዎች ወይም ውጥኖች መሠረት አስፈላጊውን ሲያሟሉ የገጠር መሬትን የመጠቀም መብት አላቸው፣
3. ማንኛውም በመሬት የመጠቀም መብት ያለው የአርሶ አደርና ከፊል አርብቶ አደር ቤተሰብ አባል ከቤተሰቡ በስጦ□ □□ም በ□ርስ ሊተላለፍለት ወይም መሬት ከሚያስ ተዳድረው አካል መሬትን በይዞታ ሊያገኝ ይችላል:: የመሬት ይዞ□ በስ□□ በሚተላለፍለት ጊዜ የቤተሰብ ስምምነት መኖር ይኖርበ□ል::
4. በተለምዶአዊ መሬትን በጋራ የሚጠቀም ኅብረተሰብ መሬትን ለጋራ ጉዳዮች ጠቀሜ□ እንደግጦሽ ፣ ማኅበራዊ ባሕላዊና እምነታዊ ጉዳዮች የማዋል መብቱ እንደተጠበቀ ይቆያል::

6 የገጠር መሬትን የመጠቀም መብት

1. ማንኛውም አርሶ አደር ወይም ከፊል አርብቶ አደር፣ የመሬት ይዞታ መብት ያለው፣ □ዞታውን እስከ ዕድሜ ልክ በግብርና አገልግሎት የመጠቀም እንዲሁም የማከራየት መብቱ □ተጠበቀ ሆኖ፣ ለቤተሰቡ አባል ወይም አባላት የማስተላልፍና በጉልበቱና በንብረቱ ወይም በገንዘቡ መሬቱ ላይ ያፈራውን ንብረት የመሸጥ፣ የመለወጥና የማስተላለፍ መብቱም የተጠበቀ ነው::
2. በ□ህ አንቀጽ ንዑስ አንቀጽ ፩ □ስዓ የተጠቀሰው ንብረትን የመሸጥም ሆነ ለሌላ ሰው የማስተላለፍ መብት ንብረቱ ያረፈበትን መሬት አይጨምርም::

1. Any resident of the adm inistration who is eighteen or more then eighteen years old and earns his livelihood from agriculture and wants to so engage in the future is entitled to acquire rural land free of charge;
2. Governmental organizations, char ities, Societies, investors and social institutions shall have that right to use rural land in line with their development objectives or proposals complying with the requirement;
3. Any family member of peasant farmer or semi pastoralist entitled to use rural land, may get rural land holding by donation, inheritance or from the competent authority administrating rural land by this regulation. where land holding is transferred by donation consent of the family is required;
4. customarily use of land in common for common purpose such as grazing, cultural, relig ious and social activities shall remain.

6. Right to use rural land

1. Any semi pastoralist or peasant who has land holding right is entitled to use the land for agriculture for life, provided his right to rent, may transfer to a member or members of his family, has right sale, alienate or transfer property produced on this land there on by his labor and or capital;
2. the right to sale or transfer property under sub article (1) of this article, shall not include sale or transfer of the land in which such property is situated;
3. ማንኛውም የመሬት ተጠቃሚ ወይም ተጠቃሚዎች ለሚመለከተው አካል በማመ ልከት በመሬቱ የመጠቀም መብቱን □ማቋረዓ እና የመተው መብት አለው:: ዝርዝሩ በመመሪያ ይወሰናል::
4. በዚህ አንቀጽ ንዑስ አንቀጽ ፩ የተደነገገው እንደተጠበቀ ሆኖ፣ ወላጅ አልባ ልጆች፣ አረጋውያንና አቅመ ደካማ ቤተሰቦች፣ እንዲሁም ሌሎች በተመሣሣይ ሁኔታ □ስዓ ጸሉ ፅለሰቦች እንደማንኛ□ም □□ የመሬት ይዞ□ የባለቤትነትና የመጠቀም መብት አላቸው::

7 የመሬት ይዞታ መብትን ስለማስተላለፍ

1. ማንኛውም በመሬት የመጠቀም መብት □ተሰ ጠው ሕጋዊ አካል በመሬቱ ላይ በጉልበቱ እና በገንዘቡ ያፈራውን ኃብት ለሌላ ሕጋዊ አካል የመሸጥ፣ የማከራየት፣ የማውረስና በዋስትና የማስያዝ መብት አለው::
2. ማንኛወም አርሶ አደር ወይንም ከፊል አርብቶ አደር በይዞ□□ ሥር ያለውን መሬት የቤተሰብ ስምምነት መኖሩ ሲረ□ጥ የማከራየት መብት አለው::
3. በዚህ አንቀፅ ንዑስ አንቀጽ 2 የተደነገገው እንደተጠበቀ ሆኖ መሬት የመከራየት መብት የሚኖራቸው በግብርና መሰማራት □ሚ□ልቶ ባለኃብቶች፣ አርሶ አደሮችና ከፊል አርብቶ አደሮች ብቻ ናቸው::
4. በዚህ አንቀጽ ንዑስ አንቀፅ ፪ መሠረት አርሶ አደሮችና ከፊል አርብቶ አደሮች መሬት በማከራየት መብታቸው ውስጥ ከይዞታቸው ሊያከራዩት የሚችሉት መሬት መጠን ፡ የኪራይ ውልና ዓይነት ፡ የኪራይ ዘመን እና ሌሉች ተዛማጅነት ያላቸው ጉዳዩች አፈፃፀምን በተመለከተ ቢሮው በሚያ□□□ □ር□ር መመሪያ የሚወስን ይሆናል::

3. Any person is entitled to use land having right over self land may waive or terminate such right by papering to the concerned body. The delayed may be issued by directive;
4. Not withstanding sub article (1) of these articles orphans, old people weak family, and other people who are under similar circum stances shall have similar land holding right with others.

7. Transfer of land use right.

1. Any person who has been given the right to use land shall have the right to sell, lease, bequeath and pelage, the property he acquire thereon using his labour and capital;
2. Any peasant or semi pastoralist shall have the right to lease the land under his possession when

ever the consent of the family is proofed;

3. Not withstanding the provision of sub article (2) of this article, those people who have the right to lease land are investors, peasants and semi pastoralists who want to engage in agriculture alone;

4. Based on sub article (2) of this article; Peasants and semi pastoralist in their right to lease land, the amount of land they can lease the lease contract and its type, the lease duration and execution of other related matters shall be determined by the directive that will be regulated by the Bureau;

5. ከዚህ ደንብ በፊት ያለ የገጠር መሬት ኪራይ ባህላዊና የጽሑፍ ውሎች ተፈፃሚነት አይኖራቸውም::

8. ለተሻለ ኢኮኖሚያዊ ፋይዳ ስለሚፈለግ መሬት

1. ኢኮኖሚያዊና ማህብራዊ ጠቀሚታ አይሎ ሲገኝ መንግስት በአርሶ አደሩ እና በከፊል አርብቶ አደሩ ጸልተያዙ መሬቶችን የአከባቢውን ስነምህዳር በማያናጋ መልኩ በሊዝ ሊያከራየው ይችላል::
2. የዚህ አንቀጽ ንዑስ /1/ እንደተጠበቀ ሆኖ፣ መሬቱ በአርሶ አደሩ ወይም በከፊል በአርብቶ አደሩ ይዞታ ስር የሚገኝ ሲሆን ባለይዞታው አግባብ ባለው ሕግ መሠረት ካሣ ይከፈለዋል::

9. የመሬት ይዞታ ዋስትና ስለመስጠት

1. □□ዞታ መብት የተሰጠው ማንኛውም አርሶ አደር ወይም ከፊል አርብቶ አደር መሬቱን የመጠቀም መብቱን የሚያረጋግጥ የይዞ□ ማረጋገጫ የምስክር ወረቀት ይሰጠዋል:: ዝርዝሩ በመመሪያ ይወሰናል::
2. ባልና ሚስት በጋራ ይዞታቸው ላይ በጥምር □□ዞታ ማረጋገጫ ምስክር ወረቀት ያገኛሉ:: ዝርዝሩ በመመሪያ ይወሰናል::
3. መንግስት፣ በጎ አድራጎት ድጅቶች፣ □ፀል ባለሀብቶችና ማህበራዊ ተቋማት ለመሬት □ዞታቸው የይዞታ ባለቤትነት ማረጋገጫ የምሥክር ወረቀት ያገኛሉ::
4. የባል ወይም የሚስት የሁለቱም አካባቢውን ለቆ መሄድ ወይንም በሞት መለየት የቤተሰብ የመሬት ይዞታ የመጠቀም መብትን አያሳጣም::
5. □□ዞታ መብት ለውጥ በሚደረግበት ጊዜ □□ዞታ ማረጋገጫ የምስክር ወረቀት ይለ□□ል:: በአንፃሩም □□ዞ□ ማረ□ቹ□ የምስክር ወረቀት እድሳትም ይደረጋል::

5. Both customary and written rural land lease contracts before this regulation shall be of no effect.

8. About land needed for better economic benefit.

1. When the socio-economic benefit prevailed, the government shall have the right to lease a land which is not yet possessed by peasants or semi pastoralists in a manner that can not disorder the ecology.

2. Not withstanding the provision of sub article (1) of this article; the land is found under the possession of the peasant or the semi pastoralist, the holder shall be compensated by relevant law.

9. Giving security for land holdings

1. Any peasant or semi pastoralist shall have a title deed that secured

the right to use his land holding. The detailed determined by Directives;

2. The spouse who have a common land holding; shall be given joint certificate. The detailed determined by the directives;
3. Government, charities, Investors and social organizations shall get certificate thereon holdings;
4. The use holding right of a land shall not be affected due to death or change of their residential areas of a husband or a wife or both;
5. Whenever the use right of rural land is changed, the holding certificate right shall be changed to the new acquiring body; similarly the certificate needed to be renewed.

<u>ክፍል ሦስት</u>

<u>የገጠር መሬት አጠቃቀም</u>

0. <u>መርሆዎች</u>

1. የማንኛውም የመሬት ተጠቃሚ ሕጋዊ የሆነ አካል በመሬት የመጠቀም መብቱ የሚያበቃው መሬቱ ለበለ□ □ሕ□ብ ዓቅም ሲ□ለፅ ነው:: ዝርዝር አፈፃፀሙ በመመሪያ ይወስናል::
2. በዚህ አንቀጽ ንዑስ አንቀጽ ፩ መሠረት □ባላ□ዞታነት መብት ሲታጣ በማሳው ላይ ያለ የሰብል ምርት ደርሶ እስኪሰበሰብ ድረስ የመቆየት፣ ካሣ የመጠየቅና ለተወሰደበት መሬት ተመሣሣይ የመሬት ካሣ የማግኘት መብቱ የተጠበቀ ነው:: ዝርዝር አፈፃፀሙ በመመሪያ ይወሰናል::
3. በዚህ ደንብ አንቀፅ 12 ንዑስ አንቀጽ ፪ የአንድን የ□ርሻ ማሣ □ቅተኛ የስፋት መጠንን ለመወሰን የተደነገገው እንደተጠበቀ ሆኖ፤ ባልና ሚስት በሚፋቱበት ወቅት በጋራ በስማቸው የተመዘገበው መሬት ከሁለት አንዳቸው የሚያሳድጉት የልጆች መጠን ግንዛቤ ውስጥ በማስገባት መሬት የመካፈል መብታቸው የተጠበቀ ነው:: ዝርዝሩ በመመሪያ ይወሰናል::
4. የዚህ አንቀጽ ንዑስ አንቀጽ 3 እንደተጠበቀ ሆኖ፤ ሕጋዊ ምክንያት ሲኖር ከቀድሞው ጋብቻ ከተገኙ ልጆች ወይንም ከቀድሞ ተጋቢዎች በአንዱ አመልካችነት የመሬት ይዞታ ክፍፍሉ ሊሻሻል ይችላል::
5. አንድማሳ ከሁለት ወይንም ከዛ በላይ መከፈል ሲኖርበት እና በዚህ ደንብ አንቀጽ ፲፪ መሠረት ከሚወሰነው የአንድ ማሳ ስፋት በታች ሆኖ ሲገኝ ባለድርሻዎች በጋራ እንዲጠቀሙ ይገደዳሉ:: ዝርዝሩ በመመሪጸ ይወሰናል::

<u>PART THREE</u>

<u>RURAL LAND USE RESTRICTIONS</u>

10. <u>Principles</u>

1. Any legal rural land user’s land holding right shall terminate when his possession is demanded for public interest. The particulars shall be determined by directives;
2. According to sub article (1) of this article, if the holding right is terminated, the holder of the rural land should get time to harvest the grown crop, compensation and concession should be given. The

details shall be determined by directives;

3. Without prejudice the condition laid down article 12 sub article (2) of this regulation, considering the number of their children, the previous spouse up on divorce shall have the right to share equally the holding that was registered by their name;

4. Without prejudice sub article (3) of this article, if there is legal ground the allocated land may be re considered up on the application of the descendent or the previous spouses;

5. When the farm plot needed to parcellization in to two or more than parts and the farm plot size is below the detrained minimum farm plots in accordance with article 12 of this regulation, the stockholders are obliged to use jointly. The details shall be determined by Directives;

6. በዚህ ደንብ አንቀጽ 5 ንዑስ አንቀጽ 2 መሠረት በመሬት የመጠቀም መብት የተሰጣቸው አካላት መሬት የሚያገኙት በሕብረተሰቡ እና በባለይዞታው ተሣትፎ ፣ ይህን ደንብ ለማስፈፀም በሚ□ጣው መመሪጸ እና በዚህ ደንብ ተዛማጅ ድንጋጌዎች መሠረት ይሆናል።

7. መሬትን በአግባቡ ተንከባክቦ ካለመጠቀም የተነሣ በመሬት ላይ ጉዳት ሲደርስ እና ጉዳቱ በቅጣት ብቻ ሊታለፍ የማይችል ሆኖ ሲገኝ፤ ተ□ቃሚው በመሬት የመጠቀም መብቱን እንዲያጣ ይወሰንበታል። ዝርዝር አፈፃፀሙ በመመሪያ ይወሰናል።

8. ማንኛ□ም የመሬት ተጠቃሚ ያለበቂ ምክን ያት አግባብ ባለው አካል ከሚሰጠው የጊዜ ገደብ በላይ መሬትን ለእርሻ ስራ ካላዋለው መሬቱን የመጠቀም መብቱን ያጣል።ዝርዝር አፈፃፀሙ በመመሪያ ይወሰናል።

9. መሬትን የሚከራይ ማንኛ□ም ሰው በተከራየው መሬት ላይ አግባብ ያለው የመሬት አያያዝ ሥራዎች በኪራይ ዘመኑ ተፅባራዊ □ማትረፅ ኃላፊነትና ግዴታ አለበት። ሆኖም በመሬቱ በኪራይ የመጠቀም መብቱ ፀንቶ የሚቆይበት ጊዜ ከ05 ዓመት ሊበልጥ አይችልም።

0. በዚህ ደንብ አንቀጽ 7 ንዑስ አንቀጽ 2 መሠረት የግል ይዞታ በሚከራይበት ጊዜ □□ዞታ ማረጋገጫ ወረቀት በአከራዩ እጅ □ቆጸል።

01. የገጠር መሬት በሊዝ የሚከራይበት የመሬት □□ ወደፊት በሚወጣ መመሪያ ይወሰናል።

6. The use and holding right of rural land stated under article 5 sub article (2 of this regulation to be determined by the participation of the local people, the holder of the land, the regulation and the directive to be issued for the implementation of this regulation;

7. The users shall lose land use right when the land is damaged due to improper utilization and conservation; as a result it can not be executed by penalty. The

particulars shall be determined by directives;

8. Any users shall lose land use right when lets his land fallow without good reason within a time prescribed by the concerned organs. The particulars determined by directive;

9. Any person who rented rural land is duty and responsibility to apply proper preservation and conservation for the duration he holds the land. However; the duration of the agreement shall not be exceeded more than 15 years;

10. According to Article 7 sub article (2) of this regulation, when the land holder user leases his land, the title deed shall remain with him;

11. The lease value of the rented rural land shall be determined by directives;

02. ማንኛ□ም ሰ□ ጸለ □ዞታ ዋስትና ማረጋገጫ መሬት ሲጠቀም ከተገኘ ያለምንም ቅድመ ሁኔታ የያዘውን መሬት እንዲለቅ □ቱ□□ል፣ ለፈፀመውም ድርጊት በዚህ ደንብ አንቀጽ !4 መሠረት ተጠያቂ ይሆናል፡፡

01 .<u>□ዞታን ኩታ ገጠም ስለማድረግ</u>

አርሶ አደሮች በመኃከላቸው በሚኖረው ፍላጎትና ፈቃደኝነት ላይ በተመሠረተ ስምምነት የይዞ□ ማሣቸውን ኩ□ ቱ□ም ሊጸ□ርቶ □□ም ሊያዋህዱ ይችላሉ፡፡ ዝርዝር አፈፃፀሙ በመመሪያ ይወሰናል፡፡

02. <u>የመሬት ይዞታ ስፋት ስለመወሰን</u>

1. አንድን አርሶ አደር ወይም ከፊል አርብቶ አደር ከነቤ ተሰቡ ለማኖር የሚያስችል ዝቅተኛ ው የመሬት መጠን ይወሰናል፡፡ ዝርዝር አፈፃፀሙ በመመሪያ ይወሰናል፡፡
2. በሌሎች አገራባች የእርሻ ማሣዎች ላይ የሚ ያስከትለውን ችግር ለማስቀረትና አንድ ማሳ ትርጉም ያለው ምርት ወደ ማይሰጥበት ደረጃ እንዳይበጣጠስ ለመከላከል ዝቅተኛ የአንድ ማሳ ስፋት ወደፊት በመመሪያ ይወስናል፡፡

03. <u>ስለመሬት ክፍፍልና ሽግሽግ</u>

1. የአስተዳደሩ መሬት ክፍፍል ጥያቄ ምር□ ማነትን የማያጓድል መሆኑ ሲረጋገጥ፣ በነብረተሰቡ ተቀባይነት ሲያገኝና ሲደገፍ እንዲሁም በሕግ ሲወሰን በአስተዳደሩ የመሬት ሽግሽግ ሊካሄድ ይችላል፡፡
2. ለግብርና ሥራ ሊውሉ የሚችሉ በፅል ጸልተጸ□ ፣ በእርሻ መሬቶች መሐከል □ሚቶ ትንንሽ መሬቶችና እንዲሁም በመንግስት ይዞ□ነት □ሚ□□ቁ ሰኛኝ ለ□ርሻ ሥራ ሊውሉ የሚችሉ መሬቶች በአካባቢው ለሚገኙ መሬት አልባ እና መሬት ላነሳቸው አርሶ አደሮች፣ ለከፊል አርብቶ አደሮች፣ ለባለሀብቶች እና ለአስተዳደሩ □ቃ□ኛ ሰፋሪዎች ይከፋፈላሉ፡፡

12. Any person who is found using the land without land holding certificate right shall be obliged to leave the land without any condition and he is subject to penalty in accordance with article 24 of this regulation.

11. <u>Consolidation of land holding</u>

Peasant farmers may, based on interest and willingness that exists

between or among them, consolidate or unify their respective plot farm holdings. The implementation shall be specified by Directives.

12. Determining land holding size

1. The minimum size of land holding which can enable earns the livelihood of a peasant farmer or a semi pastoralist together with his families shall be determined. the detailed implementation shall be specified by Directives;
2. The minimum size of a farm plot determined by the directive shall be in such a way that avoids the problem occasioned on the neighbor farm plots and prevents fragmentation of the farm plate that impair substantial production.

13. Distribution and allocation of land

1.land distribution may be undertaken in the administration if it is established that the administration's land allocation lessen productivity, is accepted and supported by the community as well as it is determined by law;

2. A farm land not be occupied by private holders, small lands between farm lands and intensive lands that can be ploughed known to be hold by government may be allocated to peasant farmers in to locality who have no land and who have land shortage, investors and to voluntary settlers of the administration.

04 መሬትን ስለመለካትና ስለመመዝገብ

መሬትን ዘላቂና አስተማማኝ በሆነ መንገድ ለመጠቀም የሚያስችል የመሬት ቅየሳና ምዝገባ በማካሄት፣ የመሬት አጠቃቀምን በተጠቃሚውና በአጠቃቀም ዓይነት እንዲሁም በደረጃው በመመዝገብና እንደ መሬቱ የወደፊት ጥቅም ሰጪነት በመለየት ቢሮው በመረጽ □ጸ□ል።

□አል አራት

ጥናት፣ እቅድ እና እንክብካቤ

05 መሬትን በጥናትና በዕቅድ ስለመጠቀም

1. የአስተዳደሩ የመሬት አጠቃቀም ዕቅድ መዘጋጀት አለበት ። የመሬት አጠቃቀም ዕቅድ አዘገጃጀት አቅምን ያገናዘበ □ና ደረጃ በደረጃ የሚፈጸም ሲሆን መሬት ለአንድ ለተወሰነ አጠቃቀም እንዲውል ሲደረግ በዋና ዋና ታሳቢነት ፣
   ሀ. የተሻለ ጥቅም የሚሰጥ መሆኑ በቴክኒክ መስፈርቶች ማረጋገጥ ፣
   ለ. ኢኮኖሚያዊ አዋጭነት መኖር ፣
   ሐ. በአካባቢ ደህንነት ላይ የሚያስከትለው ተ□እኖ ያለመኖር ወይም አነስተኛ መሆን እና ፣
   መ. በአካባቢው ኅብረተሰብ ዘንድ ተቀባ ይነት ማግኘቱ መረጋገጥ አለበት።
2. □ቅታዊ የመሬት አጠቃቀም ለውጥ የሚካሄደው በጥናት በተደገፈ መረጃ ላይ ክቅት ሲ□□ እና በዚህ ዕቅድ ላይ ተመስርቶ ጥቅም ላይ እንዲውል ሲደረግ ብቻ ነው።
3. የመሬት አጠቃቀም ለውጥ የሚያስከትለው አዎንታዊና አሉታዊ ተፅዕኖን ለመቆም የመፍትሄ አቅጣጫ ለመተለም የሚያስችል ጥናትና የምርምር ተግባር መካሄድ ይኖርበ□ል።

14. Land measurement and registration.
The bureau shall, by undertaking land survey and registration measurement that enable sustainable and efficient use of land, register and keep a data base that indicate the land usage the user and the type thereto, as well as land for future use.

PART FOUR

PROPOSAL, PLAN AND CONSERVATION

15. Using land by plan

1. Land use plan of the administration shall be prepared land use plan preparation shall consider capacity and is to be implemented step by step when destined to particular usage fundamental considerations that.:-
   a. establish that it yields improved use by technical criterion.
   b. existence of economic signific ance;
   c. the absence or minimal impact on the wellbeing of the locality; and
   d. the acceptability of by the local community.

2. Periodic land usage change shall be undertaken when a plan based on results obtained from research study and the same in use based on such study.

3. Research and study shall be conducted to evaluate the merits and demerit and propose recomm endation.

06. በአርሶ አደሩ □ዞ□ ስር □ሚቶኙ መሬቶችን ስለመንካባከብ

1. ማንኛውም በመሬት የመጠቀም መብት ያለው ሰው የመሬት መልካም አያያዝን በተመለከተ ከኩ□ ቴ□ም ያረቤቱ □ር ተባብሮ የመሥራት ግዴታ አለበት::
2. ማንኛውም በመሬት የመጠቀም መብት ያለው አርሶ አደር ፣ከፊል አርብቶ አደር ባለሀብት ወይም ድርጅት በህግ የተሰጠውን የ□ርሻ መሬት ዙሪያውንና ድንበሩን መንከባከብና □መ□በቅ ፅጻ ታ አለበት::
3. ማንኛውም በመሬት የመጠቀም መብት ያለው ሰው የአፈር መከላትን ከሚያባብሱ እንደ ደን መመንጠር፣ ሽቅብና ቁልቁል ማረስ ፣ በ□□ቀ□ □ሚቀ□0 □□·□ ማስ□ፉ ባህላዊ በዮችን ማከናወን የተከለከለ ነው::
4. ከተወሰነው ተዳፋት በላይ ማረስ በህግ የተከለከለ ነው:: የተዳፋቱም መጠን በመመሪያ የሚወሰን ይሆናል::
5. ማንኛውም በመሬት የመጠቀም መብት ያለው ሰው በመሬት ላይ በደረሰው የተፈጥሮ ጉዳትና በመሬቱ ተዳፋት ላይ በመመስረት ተበልተው ወደ ቦረቦርነት ከተለወጡ ፣ ከወንዞችና ምንጮች ከተወሰነ ርቀት አልፎ እንዳይደርስና ከነዚህም ጋር የሚዋሰኑትን ቦታዎች የመጠበቅና መልሶ የማልማት ፅጻ ታ አለበት:: ዝርዝር አፈጻጸሙ በመመሪያ ይወሰናል::
6. ማንኛውም አርሶ አደር ለሚጠቀምበት መሬት በ□ዞታዎች መካከል የሚገኝ ድንበርን የመጠበቅና የመንከባከብ ግዴታ አለበት::
7. ማንኛውም አርሶ አደር ለሚጠቀምበት መሬት በ□ዞታው ላይ በተወሰነ ርቀት □አ □መተ□· እና ነባር የአካባቢ ዝርያዎች/ እናት/ ዛፎችን የመጠበቅና የመንከባከብ ግዴታ አለበት ::

16. Protecting land hold by peasant farmers.

1. Any person having right to use land shall be obliged to cooperate with his neighbor adjacent holding in respect of good handling of the land;
2. Any peasant farmer, investor or institution having a right to use land shall be obliged to protect and conserve the demarcation, surrounding and the farm land;
3. Any person having right to use land shall be obliged not to engage in acts such as deforestation, pouching up and down across the train, recliner formation of traditional canal to remove water which aggravate soil erosion;
4. Pouching in exceeded of the slope shall be prohibited. The extent of the slope shall be specified by Directive;
5. Any person having the right to use land may be prohibited not to reach beyond rivers and oasis changed to gullies due to damage on the land and based on the slope of the land, as well as shall have an obligation to rehabilitate and conserve the adjacent areas. The detailed implementation shall be specified by Directive;
6. Any peasant farmer shall be obliged to conserve and protect the demarcations land between holdings for the land and he use.
7. Any peasant farmer shall be obliged to leave tree in certain distance on the land he hold for the land he use and protect and conserve endemic vegetations and trees.

8. ማንኛውም አርሶ አደር ለሚጠቀምበት መሬት ለደን እና ለግጦሽ መሬቶች እንክብካቤ □ማትረፅ ፅጻ ታ አለበት::
9. ማንኛውም የመሬት ተጠቃሚ ባለይዞታዎች አግባብ ባለው ህግ የተከለከሉ አደገኛ እጾችን ያለመትከል ግዴታ አለበት::

07 .በወል ስለተያዙ መሬቶች

□□ል □ዞታ ተጠቃሚዎች፤

1. በ□ል □ዞታነት የሚታወቁ ጉብታዎች ፣ የተጎዱ ፣ የተራቆቱና ምርታማ ያልሆኑ መሬቶች ፣ በቀላሉ ሊጎዱ □ሚችሉ ተዳፋትና ተራራማ አካባቢዎችን በአግባቡ ለመ□ቀም የህብረተሰቡን ተሳትፎ መሠረት ያደረገ አያያዝና የአጠቃቀም ክቅት እንዲወጣላቸው ይደረጋል ::
   አስፈላጊ ሆኖ ሲገኝ እና በ□ብረተሰቡ ተቀባይነት ሲያገኝ ወደ ግል ይዞታነት በመቀየር በተሻሻለ አሠራር ለግጦሽ ፣ ለደንና ለሌሎች ቋሚ ተክሎች የወል ይዞታው የሚውልበት አሠራር በመመሪያ ይወሰናል::
2. የወል የግጦሽ መሬትን የመንከባከብና የማ ምረት አቅምን የማሳደግ ፣
3. በኅብረተሰቡ የሚወጡና ይህን ደንብ የማይቃረኑ የአካባቢ ህጎችና ልማዳዊ አሰራሮችን በወል መሬቶች አጠቃቀምና አያያዝ ላይ ተፈጻሚነት እንዲኖራቸው □ማትረፅ እና፣
4. የወል መሬቶች ላይ የሚገኘውን እጽዋት ፣ □ዐ ር እንስሳት ፣ አእዋፋትና ሌሎች መሬት ላ□ ጸሉ □ተ□ዓ ሮ እና ሰው ሰራሽ ሀብቶችን እና ታሪካዊ ቅርጾችን የመንከባከብ ኃላፊነት አለባቸው::

08. በባለሀብት ስለተያዙና ስለሚያዙ መሬቶች

1. ባለሀብቶች በመሬት ለመጠቀም የሚያቀርቡት የልማት ውጥን በመሬት አጠቃቀም ዕቅድ ላይ □ተመሰረተ መሆን አለበት፡፡

8. Any peasant farmer shall be obliged to protect the land he actually use forest and grazing land;

9. Any land user shall be obliged not to plant or grow legally prohibited narcotic drug plant.

17.Lands hold by communities

Communal holding users:-

1. A plan on the efficient use of hills, damaged, degraded and non productive lands know to be communally hold, easily degradable sloppy and hilly areas shall be prepared by the partici pation of the community; In acco rdance with the detail Directive issued when it is required and accepted by the community rendering for grazing, forestry and other permanent plants by changing in to private holding;

2. Conservation communal grazing land and raising productivity;

3. Implement the applicability of environmental laws by the community and practices not inconsistent with this regulation for communal land user and holding;

4. There shall be a responsibility to protect vegetation, animals, birds and other natural or artificial resources as well as historical heritages on the communal land.

18. Lands hold and yet to be hold by investors.

1. The development plan proposed by investors shall be based on the plan on land usage.

2. የመሬት አጠቃቀሙ የአካባቢ ደህንነትን የማያናጋ ፣ አወጭነት ያለውና በህብረተሰቡ ተቀባይነት ያገኘ መሆን አለበት፡፡

3. ማንኛውም ባለሀብት የተከራየውን መሬትና በመሬት ላይ የሚገኙትን የተፈጥሮ ሀብቶች የመንከባከብ ግዴታ አለበት፡፡

4. ማንኛውም ባለሀብት በውሉ መሠረት በይዞ ታነት ከተሰጠው መሬት በላይ ያለመጠቀም እና ከተፈቀደለት የልማት ዕቅድ ውጪ ጸለመተፅበር ዕጻ ታ አለበት፡፡

5. በመሬት የመጠቀም መብት የተሰጣቸው ወይም የሚሰጣቸው ባለሀብቶች በዚህ ደንብ ስለ መሬት እንክብካቤ በተደነገጉ ድንጋጌዎች የመገዛትና የመፈጸም ግዴታ አለባቸው፡፡

6. ማንኛውም ባለሀብት የመሬት ኪራይ ውል ዘመን ሲያበቃ ወይም ሲቋረጥ የመሬቱ ይዘት እንደተጠበቀ ለሚመለከተው አካል በወቅቱ ማስረከብ አለበት፡፡ □ር□ሩ በመመሪጸ ይወሰናል፡፡

09. <u>በመስኖ ስለሚለሙ መሬቶች</u>

1. ማንኛውም ዘመናዊ የመስኖ ልማት ከመካሄዱ በፊት የሚመለከታቸው መሥሪያ ቤቶች የሚያወጧቸው መስፈርቶች እንደተጠበቁ ሆነው ተፈላጊ የሆኑ ዝርዝር ጥናቶች ፣ ለግድብ ግንባታዎች ተፈላጊው የተፋሰስ ልማት ሥራ፣ የማሳ መሠረተ ልማት አውታርና ግድብ፣ ደረጃውን የጠበቀ መሆኑ እና ለግትብ ሥራዎች በሚቆፈሩ የአካባቢ ጥሬ ዕቃዎች ምክንያት በአካባቢው ላይ የሚደርሰው ጉዳት የከፋ እንዳይሆን የመከላከያና የጥበቃ ስልቱ ተቀባይነት ማግኘቱ መረጋገጥ አለበት፡፡

2. ተጠቃሚው ህብረተሰብ በዘመናዊ መስኖ ልማት ለሚዘረጋው የመሠረተ ልማት አውታርና ለተፋሰሱ ተገቢውን ጥበቃና ልማት የማድረግ ፅጻ ታ አለበት፡፡

2. The land usage shall be in a manner that do not negate the wellbeing of the environment, profitable and acceptable by the community;

3. Any investor shall be obliged to conserve the natural resources on the land rented to him;

4. Any investor shall be obliged not to use land in excess of that is given to him in holding in the contract and shall not engage in an activity that fall out side the development plan approved;

5. Investors who are already granted or yet to be granted right to use land shall be obliged to comply in accordance with land conservation as issued in this regulation;

6. Any investor, upon the expiry of term of land rent or termination of land useless, shall be obliged to handover the land to the competent concerned body. The particulars shall be determined by directive .

19. About irrigation land .

1. provided that the requirement stated by the concerned authority, before any modern irrigation development plan is implemented, construction of dams in the catchments areas, infrastructure of development land and standard dams digging in the area of raw materials should be minimized the negative impact of the Environment and protection to be accepted;

2. The user of the modern irrigable land has to give reasonable prot ection and develop ment for the infrastructure and the catchment area;.

3. ባህላዋ የመስኖ አጠቃቀምን በተመለከተ ጉ□□ በሚመለከተው የሙያ መስሪያ ቤት ምክርና በአካባቢ ሕብረተሰብ ላይ ተመስርቶ በሚወጣው መመሪያ መሠረት መመራት ይኖርበ□ል፡፡

4. የ□ሃ ማ□ራቀሚጸ ፅትብ ሥራ□ ለሚወስደው የመሬት ይዞ□ በተ□ቃሚ□ ማኀበረሰብ □□ ንም ድርጅት ለባለይዞ□□ ፅለሰብ ወይም ግለሰቦች ካሣ ይከፈላል፡፡

5 በመስኖ በሚለማው መሬት ላይ የሚተከሉ የዛፍ ዓይነቶች በውሃ አጠቃቀምና በአጐራባች መሬት ላይ አሉ□ዊ ተ□እና የማያሳትሩ መሆናቸው መረጋገጥ አለበት፡፡ በአንጻሩም ተጠቃሚዋች ለመስኖ ልማት በሚያገለግሉ በዮች በውሃ አጠቃቀምና በግንባታ ላይ ጉዳት የማያስከትሉ ቋሚ ተክሎችን ብቻ ማልማት ይኖርባቸዋል፡፡

6. ማንኛውም በመሬት የመጠቀም መብት ያለው ሰው ከመስኖ ልማት ጋር የተያያዙ አላሰፈላጊ አካባቢን የሚጐዱ ክስተቶችን እንደ ጨዋ ማነት፣ የአፈር መሸርሸር የ□ባ በሽታን የመሳሰሉትን የመከላከል ግዴታ አለበት፡፡ ችግሮች ከአቅም በላይ ሲሆኑ ለቢሮው ማሳ□ቅ ይኖርበ□ል፡፡

!e ስለ ጥብቅና የተከለሉ መሬቶች

1. ለደን፣ ለዐ ር እንሰሳት፣ ለአፈር ጥበቃና ልማት፣ለኃይማኖታዊ ግልጋሎት እንዲሁም ለማእድን ልማት እና ለ□ሪካዊ □ቀሜ□ን

ለመጠበቅ የተከለሉ መሬቶች ከአጠቃላይ ሥነ-ምህ□ር □ዞታቸው ጋር በዘላቂነት እንዲጠበቁ ይደረጋል፡፡

2. ዓብቅ መሬቶች የመከለል፣ የመለየት፣ የማልማት፣የማስጠበቅ መልሶ የማቋቋምና የመያዝ ተግባር በአካባቢው ሕብረተሰብ ተሣትፎ ይከናወናል፡፡

3. The cultural irrigation develop pment usage should be deter mined on the basis of partic ipation and directive issued by the concerned authority and the local society;

4. Compensation is paid for the holding land to the user society, organization, the holding private or group persons, for the reservoir area;

5. A plant tree developed by using of irrigation can not cause to damage neighbor land and water should be to proved. Similarly any land user is obliged not to plant tree species that can cause damage dams, water use and construction;

6. Any land users is obliged not cause to damage conservation of farm land, salty, malaria disease and similar occurrence in relation with the development of irrigation land. If there is force majeure to be informed the bureau.

20. <u>Protected land zone</u>

1. land zone which is segregated for soil conservation, forestry, animals husbandry, religious service, Mines development and historical heritage shall kept in relation with Ecology;

2. Holding the protected land zone, demarcation, development rehabilitation and handling duty performed by the participation of the local society;

3. ¾የአካባቢው ኀብረተሰብ ከተከለሉና ከተጠበቁ ሥፍራዎች ከሚገኘ□ ዓቅም ተካኛ□ □ሚሆንበት ሁኔ□ □መቻቻል፡፡ዝርዝሩ በመመሪያ ይወሰናል፡፡

!1 <u>የአርብቶ አደሩ የመሬት አጠቃቀም</u>

ዝርዝር ጥናት በማካሄድ በአርብቶ አደሩ አካባቢ አግባብነት ያለውና የተቀናጀ የመሬት አጠቃቀምና አስተዳደር እንዲኖር ይደረጋል፡፡

!2 <u>በመሬት ላይ ስለሚነሱ አለመግባባቶች እና የግጭት አፈታት ሂደት</u>

ማንኛ□ም በእርሻ መሬት ድንበርና ይዞታ ላይ የሚነሳው ግጭት ወይም አለመግባባት ከዚህ እንደሚከተለው መፍትሄ ያቶኛል፡፡

1. የገጠር መሬት የይዞታ ማረጋገጫ የምስክር ወረቀት በመስጠቱ ሂደት ኩታ ገጠም በሆኑ የመሬት ባለይዞታዎች መካከል የሚነሱ አለመግባባቶች በካቢኔው በሚቋቋም ኮሚቴ በመጀመሪያ እንዲታይና እንዲወሰን ያደርጋል፡፡ ዝርዝሩ በመመሪያ ይወሰናል፡፡
2. የኮሚቴው አባላት ጥንቅር፣ ተግባርና ኃላፊነት በተመለከተ ወደፊት በሚወጣ መመሪያ ይወሰናል፡፡
3. በኮሚቴው ውሣኔ ቅሬታ ያለው ወገን ጉዳዩን ለፌዴራል የመጀመሪያ ደረጃ ፍርድ ቤት ማቅረብ ይችላል፡፡

<u>□ል አምስት</u>

<u>ልዩ ልዩ ድንጋጌዎች</u>

!3. □መተባበር ፅጸ □

ማንኛውም ሰው ለዚህ ደንብ አፈጻጸም ለጉዳዩ አግባብነት ካላቸው አካላት ጋር የመተባበር ፅጸ ታ አለበት።

!4. ቅጣት

ማንኛውም የመሬት ተጠቃሚ ይህን ደንብ ወይም በዚህ ደንብ መሠረት የሚወጣውን መመሪያ ተላልፎ ቢገኝ አግባብነት ባለው ሕግ መሠረት ይቀጣል።

3. The local society to be shared the benefit of the protected land zone will be facilitated. The detailed shall be determined by directives.

21. Pastoralist use of land

There shall be fair reasonable and organized land usage administration on the pastoralist area by conducting detailed study.

22. Disagreements, over land and resolution settlements

Any disagreement or conflict over farm land demarcation and holding shall be settled as provided hereunder:-

1. Disagreement between holders of adjacent lands during the process of issuance of rural land holding certificate shall be first heard and decided by a committee established by the Cabinet. The particulars shall be determined by directives;
2. The composition number of the committee, their duty and responsibility shall be determined by directives;
3. If it is not satisfied against by the decision given by the committee, it has the right to apply the Federal first instance court.

PART FIVE

MISCELLANEOUS PROVISION

24. **Duty to cooperate**

Any person is responsible to cooperate the concerned organ in implementing this regulation.

25. Penalty

Any person, who violates this regulation or the directives issued for the implementation of this regulation, shall be punishable under the applicable criminal law.

!5. ተፈጻሚነት ስለማይኖራቸው ሕጎች

ይህንን ደንብ የሚቃረን ማንኛ□ም ደንብ’ መመሪያና የአሰራር ልምድ በዚህ ደንብ በተመለከቱ ጉዳዮች ላይ ተፈጻሚነት አይኖረውም።

!6. መመሪያ የማውጣት ስልጣን

ካቢኔው ለዚህ ደንብ አፈጻጸም መመሪያ ማውጣት ይችላል።

!8 ደንቡ የሚፀናበት ቀ□

ይህ ደንብ በአስተዳደሩ ድሬ ነጋሪት ጋዜጣ ላይ ታትሞ ከወጣበት ቀን ጀምሮ የፀና ይሆናል።

ድሬዳዋ

_________ ቀን 2003 ዓ.ም.

26. in applicable laws

No Regulation, directive or practice, shall in so far as it is inconsistent with this regulation, be applicable with respect of matters provided for in this regulation.

27. Power to issue directive

The Cabinet may issue the necessary directive for implementation of this regulation;

28. Effective Date

This regulation shall enter into force up on the date of publication in the dire Negarit Gazeta.

Done at Dire Dawa, this__th day of ____2010